

GUTA SAGA: DĚJINY LIDU Z OSTROVA GOTLAND

Komárek S.

University of Ostrava (Czech Republic)

Černý, M. (ed.). *Guta saga: Dějiny lidu z ostrova Gotland*. Pečky: EdiceX, 2014. 1. vyd. 110 s. ISBN 978-80-88001-04-1.

Od počátku jednadvacátého století lze pozorovat narůstající zájem českých čtenářů o starogermánskou literaturu. Tento zájem vyústil v publikace nejdůležitějších textů středověkého Severu, mj. poetické a prozaické *Eddy*, *Ságy o Völsunzích* či *Ságy o Hervaře*. Minulého roku se tento seznam rozrostl o krátké dílo *Guta Saga*, pocházející z Gotlandu, největšího ostrova náležejícího současnému Švédsku. Jak ale autor překladu Miroslav Černý zmiňuje ve svém úvodu, text není typickou severskou ságou, přestože vykazuje mnohé prvky onoho žánru, jako je nadpřirozenost, symbolika čísel anebo pozornost upřená na slavné severské vládce. V tomto případě jde ovšem především o podání stručné historie ostrova a lidí, kteří jej obývali (což koneckonců naznačuje i samotným podtitul ságy: *Dějiny lidu z ostrova Gotland*), jakožto i o výpis jejich práv a zákonů. Stejně tak není Černého edice tzv. *Gutaságy* typickým českým vydáním skandinávských textů. Příběh samotný zde zabírá pouhých deset stran, přičemž polovinu z toho tvoří starogotlandský originál, zrcadlově přeložený do češtiny. I když je tedy centrální částí knihy vlastní překlad, její nedílnou a detailní část tvoří především úvod do historie tohoto středověkého díla, poznámky k textu a v neposlední řadě gotlandsko-český slovník.

Všechny tyto aspekty svědčí o tom, komu je (anebo by spíše měl být) text určen, tedy především studentům germánské filologie, germanistům, případně poučeným zájemcům o germánské starožitnosti, což ovšem neznamená, že laikům je jeho četba zapovězena. Stejně jako u dříve v Česku vydaných severských děl je i toto bohatým zdrojem informací o životě a kultuře skandinávských národů, jež jsou stejně zajímavé a bohaté jako jejich známější středomořské protějšky. Je tedy třeba zdůraznit, že zatímco by pro fanouška mytologie a fantasy literatury byla vhodnější spíše prozaická *Edda* Snorriho Sturlusona, o níž by mohl diskutovat nad sklenicí piva se svými přáteli, pro studenta (ať už “oficiálního” nebo toho, jenž se “vzdělává doma”) bude stejně tak vhodná, poutavá a důležitá *Guta Saga*. O tomto faktu svědčí i vlastní překlad, který je sice přizpůsoben českému čtenáři, z velké části ovšem usiluje, a zdá se mi, že úspěšně, o zachování filologické a antropologické hodnoty originálu. Vědeckou monografii *Guta Saga: Dějiny lidu z ostrova Gotland* považuji za cenné obohacení korpusu textů starogermánské slovesnosti vydaných v českém jazyce, a navíc v podobě odborné edice s doprovodnými komentáři.